

अंग्रोमेट अंडवायझरी बुलेटीन

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा, ऐएमएफयु,

कृषी हवामानशास्त्र वभाग

फोन : ०२०-२५५३८००९

कृषी महा वद्यालय, पुणे ४११ ००५

ई-मेल : amfupune@gmail.com

हवामान अंदाजावर आधारित कृषी सल्ला स मतीची साप्ताहिक बैठक दि. २९/११/२०२४

जिल्हा : पुणे

मागील आठवड्याचे हवामान :

मागील आठवड्याचे हवामान : पुणे परिसरात मागील आठवड्यात कमाल तापमान २८.१ ते ३०.१ अंश सेल्सिअस तर कमान तापमान ९.५ ते १३.४ अंश सेल्सिअसच्या दरम्यान होते. सकाळची सापेक्ष आर्द्रता ९३ ते ९८ टक्के तर दुपारची सापेक्ष आर्द्रता २५ ते ३९ टक्के होती. वाऱ्याचा सरासरी वेग ताशी १.२ ते ४.३ क.मी. होता.

हवामान अंदाज : पुढील पाच दिवसात पुणे जिल्ह्यात कमाल तापमान २८ ते ३० अंश सेल्सिअस, तर कमान तापमान १५ ते १७ अंश सेल्सिअसच्या दरम्यान राहिल. सकाळची सापेक्ष आर्द्रता ४६ ते ६३ टक्के तर दुपारची सापेक्ष आर्द्रता २७ ते ४५ टक्के दरम्यान राहिल. वाऱ्याचा सरासरी वेग ताशी ०८ ते १० क.मी. दरम्यान राहिल. आकाश अंशतः ढगाळ ते ढगाळ राहिल. वाऱ्याची दिशा ईशान्येकडून नैऋतेकडे राहिल.

मागील आठवड्यातील हवामान (२३/११/२०२४ ते २९/११/२०२४)							हवामान घटक	पुढील पाच दिवसांचा हवामानाचा अंदाज (२९/११/२०२४ ते ०३/१२/२०२४)				
23	24	25	26	27	28	29	दिनांक	30	1	2	3	4
0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	पाऊस (ममी)	0	0	0	0	0
29.7	30.1	28.9	28.2	28.1	28.2	28.1	कमाल तापमान(अं.से.)	28	28	29	29	30
13.2	13.4	12.0	10.8	9.8	9.6	9.5	कमान तापमान(अं.से.)	15	15	16	16	17
							ढग स्थिती (आकाश)	5	7	7	6	6
96	98	95	98	98	93	95	सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)	46	60	63	62	60
37	39	36	25	36	34		दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)	27	41	45	45	40
3.9	2.2	1.2	2.7	3.0	2.7	4.3	वाऱ्याचा वेग (कमी/तास)	8	9	8	10	9
							वाऱ्याची दिशा (अंश)	69	66	72	82	83

हवामान अंदाजावर आधारित कृषी सल्ला

पीक	पीक अवस्था	कृषि वषयक सल्ला
हवामान सारांश/ इशारा		भारतीय हवामान खात्याच्या प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई यांच्या अंदाजानुसार जिल्ह्यात दिनांक २९ नोव्हेंबर, २०२४ ते ०३ डिसेंबर, २०२४ दरम्यान हवामान कोरडे राहण्याची शक्यता आहे. ईशारा : भारतीय हवामान खात्याच्या प्रादेशिक हवामान केंद्र , मुंबई यांच्या अंदाजानुसार जिल्ह्यात दिनांक २९ नोव्हेंबर, २०२४ रोजी तुरळक ठिकाणी शीत लहर स्थिती राहण्याची शक्यता आहे.
वस्तारित श्रेणी अंदाज (ईआरएफएस)		वस्तारित श्रेणी अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मध्य महाराष्ट्र वभागात (धुळे, नंदुरबार, जळगाव, नाशिक, अहमदनगर, पुणे, सातारा, सांगली, सोलापूर, कोल्हापूर) दिनांक ०४ ते १० डिसेंबर, २०२४ दरम्यान <ul style="list-style-type: none"> ➤ पावसाचे प्रमाण सरासरी पेक्षा जास्त राहण्याची शक्यता आहे. ➤ कमाल तापमान सरासरी पेक्षा कमी राहण्याची शक्यता आहे. ➤ कमान तापमान सरासरी इतके राहण्याची शक्यता आहे.

सामान्य सल्ला		<ul style="list-style-type: none"> थंड हवामान राहण्याची शक्यता असल्याने रब्बी पकांना व फळ बागांना आवश्यकतेनुसार व उपलब्धतेनुसार रात्रीच्या वेळी पाणीपुरवठा करावा. रब्बी पकांची पेरणी झालेल्या शेतज मनीमध्ये आंतरमशागत (उगवणीनंतर २ ते ३ आठवड्यांनी) तसेच उपलब्धता आ ण गरजेनुसार पाण्याचे योग्य नियोजन करावे. शेतकरी बांधवांनी आपल्या पकाचे कीड व रोगासंदर्भात निय मत सर्वेक्षण करून जर प्रादुर्भाव आ र्थक नुकसान पातळीच्या वर असल्यास व वध योग्य त्या उपाययोजना कराव्यात. शेतकरी बंधूनी हवामान अंदाजावर आधारित कृषी सल्ला व हवामानचा पूर्वानुमाना करीता मेघदुत मोबाईल ॲपचा वापर करावा. तसेच शेतकरी बंधूनी मेघगर्जना व वजेचा पूर्वानुमाना करीता दा मनी मोबाईल ॲपचा वापर करावा.
भात	साठवणूक अवस्था	काढणी केलेल्या पकातील ओलाव्याचे प्रमाण १० ते १२ टक्के होईपर्यंत भात वाळवावा नंतर कोरड्या, स्वच्छ व सुर क्षत जागी धान्याची साठवण करावी.
गहू	पेरणी व उगवण अवस्था	उत्पादनातील घट टाळण्यासाठी पेरणी लवकर उरकून घ्यावी . उगवणीनंतर पकाची वरळणी व नांग्या भरणे आवश्यक आहे. वरळणी करताना चांगली जोमदार रोपे ठेवावीत.
हरभरा	पीक वाढीची अवस्था	थंड हवामान राहण्याची शक्यता असल्याने पकास रात्रीच्या वेळी पाणी द्यावे. पीकाच्या जोमदार वाढीसाठी पीक सुरुवातीपासूनच तण वरहीत ठेवणे आवश्यक आहे. पीक २० दिवसाचे असताना पहिली आ ण ३० दिवसाचे असताना दुसरी कोळपणी करावी. कोळपणी केल्याने जमीन भुसभूशीत होवून ज मनीत हवा खेळती राहते व त्यायोगे पीक वाढीस पोषक वातावरण तयार होते तसेच ज मनीतील बाष्पीभवनाचा वेग कमी होवून , ओल अ धक काळ टिकण्यास मदत होते. कोळपणी शक्यतो वाफशावर करावी. कोळपणीनंतर एक खुरपणी करावी. पहिल्या ३०-४५ दिवसात शेत तण वरहीत ठेवावे हे उत्पादनाच्या दृष्टीने आवश्यक असते. हरभरा पकांत पक्षी थांबे म्हणून ज्वारीच्या दाण्याचा उतवडा करावा.
तुर	शेंगा भरण्याची अवस्था	शेंगा भरण्याच्या अवस्थेमध्ये पकास आवश्यकतेप्रमाणे व उपलब्धतेनुसार पाणी द्यावे. कडीच्या प्रादुर्भावाचा अंदाज घेऊन प्रती हेक्टरी ५ या प्रमाणात कामगंध सापळे लावावेत. शेतात पक्षांना बसण्यासाठी मचाण म्हणजेच इंग्रजी [टी] आकाराचे पक्षी थांबे ५० ते ६० प्रती हेक्टर उभारावेत. तुरीमधील शेंगा भरण्याच्या अवस्थेमध्ये घाटे अळी /पसारी पतंग व शेंग माशी यासाठी एकात्मिक कड व्यवस्थापन पध्दतीने नियंत्रण करावे यामध्ये तृण धान्याचे आंतर पक असल्यास कडीचे प्रमाण कमी राहण्यास मदत होते, एचएन.पी.व्ही (HNPV) या जै वक कडनियंत्रणाचा वापर करावा . फुलकळी लागताना पहिली फवारणी निबोळी अर्क ५% दुसरी फवारणी पहिल्या फवारणीनंतर १२ ते १५ दिवसांनी हेलीओकील (HNPV) ५०० मली ५०० लटर पाण्यात मसळून प्रति हेक्टर व गरजेनुसार तिसरी फवारणी १८ .५ % प्रवाही क्लोरअॅट्रीनिलीप्रोल १५० मली अथवा इमामेक्टीन बेझोएट २०० ग्रॅम ५०० लटर पाण्यात मसळून फवारणी करावी.
करडई	पीक वाढीची अवस्था	थंड हवामान राहण्याची शक्यता असल्याने पकास रात्रीच्या वेळी पाणी द्यावे. पीकाच्या जोमदार वाढीसाठी पीक सुरुवातीपासूनच तण वरहीत ठेवणे आवश्यक आहे. आवश्यकतेनुसार कोळपणी कंवा खुरपणी करावी त्यामुळे ज मनीतील ओलावा व अन्द्रव्यासाठी पकांची व तणांची परस्परांशी स्पर्धा होणार नाही.
कापूस	साठवणूक अवस्था	काढणी केलेला कापूस ३ ते ४ दिवस उन्हात वाळवून स्वच्छ व कोरड्या जागेत साठवावा.
वांगी	पीक वाढीची अवस्था	सध्याच्या हवामानामुळे वांग्यामध्ये शेंडा आ ण फळे पोखरण्या-या अळीच्या नियंत्रणासाठी ४ % निबोळी अर्क कंवा सायपरमेथीन २५ %, ५ मली प्रति १० लटर पाणी या प्रमाणात फवारावे. दर आठवड्याला कडलेले शेंडे आ ण फळे गोळा करून नष्ट करावीत.

केळी	पीक वाढीची अवस्था	थंड हवामान राहण्याची शक्यता असल्याने केळी बागेस रात्रीच्या वेळी पाणी द्यावे. केळीच्या झाडांना पीक अवस्थेनुसार प्रति झाड २५० ते १००० ग्रॅम निंबोळी पेंड द्यावे. थंडीची तीव्रता वाढण्याची शक्यता असल्याने केळी पकावरील फुल कडीच्या नियंत्रणासाठी व थंडी पासून बचावसाठी केळीच्या घडाला ६ टक्के सच्छीद्रतेच्या पांढरे प्लास्टिक बॅगचे आवरण करावे. केळी पकावरील करपा रोग नियंत्रणासाठी रोगग्रस्त पानांचा भाग कंवा पाने काढून जाळावीत. मावा कडीच्या नियंत्रणासाठी डायमेटोएट २० मली प्रती १० लीटर पाण्यात मसळून फवारणी करावी.
जनावरांचे व्यवस्थापन		जंताच्या व वध आजाराच्या नियंत्रणासाठी पशु वैद्यकाच्या सहाय्याने जंतनाशक व लसी जनावरांना पाजावे/टोचून घ्यावे. कमान तापमान नात घट अपेक्षित असल्याने पोल्ट्री पक्ष्यांचे थंडीपासून बचावासाठी पोल्ट्री शेड मधील तापमान रात्रीच्या तसेच पहाटेच्या वेळी उबदार राहिल याची काळजी घ्यावी. जनावराच्या गोठ्यामध्ये व कुकुटपालनात (मोठे बल्प लावावेत) उबदार वातावरण राहिल अशी काळजी घ्यावी. रात्रीच्या वेळी थंडी वाढत असल्याने छोटी करडे, कोकरे यांना निवारा करावा. करडांची संख्या जास्त असल्यास गोठ्यामध्ये करडांना ऊब लागेल अशा उंचीवर २०० ते ५०० वॅटचे बल्ब लावावेत. सकाळी गवतावर दव पडत असल्याने शक्यतो जनावरे उशरा ऊन पडल्यानंतरच चरावयास न्यावेत. थंडीचे प्रमाण जास्त वाढत असल्यास गाई, म्हशींच्या पाठीवर अंग झाकेल असे गोणपाट बांधावे.

*टिप : शेतकरीबंधूनी पकावर कटकनाशकाची, बुरशीनाशकाची फवारणी करताना स्वतःची योग्यती खबरदारी/काळजी घ्यावी.

स्त्रोत :

१) हवामान पूर्वानुमान : प्रादेशिक हवामान पूर्वानुमान केंद्र, मुंबई.

२) मागील हवामान : -

ठिकाण : कृ.म. व., पुणे.

दि. : २९.११.२०२४

स्वाक्षरीत

प्रमुख अन्वेषक, ग्राकृमौसे, ऐएमएफयु, पुणे तथा
प्रमुख, कृषि हवामानशास्त्र विभाग, कृ.म. व., पुणे